

Memòria 2023

1. Accions per a la incidència política

Desenvolupam accions per denunciar, establir, reformar i/o implementar polítiques públiques, legislacions i programes dirigits incidir sobre els problemes ecosocials que afecten territori, gestió i accés a recursos i preservació de la biodiversitat.

A. Seguiment de normativa, plans i projectes

Enguany ha vingut fortament marcat pel canvi polític resultat de les eleccions del mes de maig. En aquest sentit, els darrers mesos de legislatura varen venir molt determinats - des del punt de vista de seguiment polític - dels tràmits del procediments d'esmenes dels grups parlamentaris, la tramitació en ponència, comissió i ple per a l'aprovació de la Iniciativa Legislativa Popular pel Benestar de les Generacions Futures. La primera ILP aprovada pel Parlament de les Illes Balears, i la primera de l'estat en incorporar el concepte de justícia intergeneracional.

També i davant la fita legislativa, el GOB va preparar el corresponent document de propostes electorals per demanar compromís als diferents partits polítics en la lluita contra el canvi climàtic i amb la transició eco-social de les Illes Balears. Però les eleccions varen deixar un gir polític que ens aboca a un escenari complex pel que fa a la nostra capacitat d'incidència política i també, molt probablement, a un escenari menys sensible a la necessitats de posar límits al creixement, abordar la crisi climàtica des de la perspectiva de la justícia social i a transitar cap a l'escenari desitjable de transició ecosocial.

En aquest sentit, des del GOB i ja en aquest primer període de la nova legislatura ja hem treballat i fet seguiment del decret llei d'habitatge, i la seva posterior tramitació com a Projecte de Llei al qual el GOB ha presentat les seves al·legacions. El decret llei romp els processos de tramitació determinats per les lleis urbanístiques i que és de competència municipal, i elimina els processos de participació i consulta que sempre van lligats a qualsevol modificació o redacció dels instruments de planificació i ordenació urbanística. Es permet l'increment d'alçades, es generalitza la conversió de locals en habitatges modificant els mínims d'habitabilitat, permet duplicar habitatges existents on l'ús de plurifamiliar estigui permès i permet construir habitatges en sòls privats o públics destinats a equipaments. A aquestes mesures, s'afegeix el canvi d'ús dels hotels a habitatges de forma indiscriminada i sense la corresponent ordenació urbanística, necessària per garantir l'habitabilitat, no només del del punt de vista de les característiques de l'habitatge d'aquests, sinó des del punt de vista de la realitat quotidiana pel que fa a densitats, mobilitat, accessibilitat, accés a serveis i equipaments, zones verdes, etc. La norma és una desregulació sense precedents de l'ordenació urbanística municipal que, via quantitat i mercat, pretén solventar una problemàtica estructural com és l'accés a l'habitatge, fortament marcat pels processos especulatius. Perquè cases n'hi ha, i moltes buides, i moltes dedicades a usos – com el turístic – que no li són propis, i perquè el problema no és la disponibilitat d'habitatge, sinó l'especulació i els usos que fan que els preus siguin inassequibles actualment per a cada vegada més gent.

En aquest darrer trimestre també hem presentat al·legacions al Pla General i Pla d'Ordenació Detallada de Maria de la Salut, per a les que hem fet feina colze a colze amb la Plataforma "Maria poble petit". Des del GOB posam en dubte els objectius real dels nous desenvolupaments de sectors urbanitzables del municipi, Clot d'en Maiol i Son Puig. En primer lloc aquest dos sectors i

el creixement de construcció d'habitatges que comporta no sortien a cap de les alternatives plantejades i discutides al municipi en la fase d'avanç.

La memòria justifica que –arran, suposadament, del procediment participat- l'equip redactor elabora una nova alternativa que és l'adoptada en la fase d'aprovació inicial. En cap cas però, quan es recullen les respostes i ajustos introduïts a l'avanç, es justifica en absolut la presentació de l'alternativa 4, que contempla la delimitació de dos nous sectors de Sòl Urbanitzable Directament Ordenat d'ús residencial de 58.911,2m² que impliquen la construcció de 161 habitatges, un nombre molt superior a cap de les alternatives plantejades en la fase d'avanç que no es justifica en absolut.

També enguany hem interposat un recurs contra la llicència d'obra de reconstrucció de l'hotel Formentor. El dia 19 de juny se'ns va notificar la resolució de batlia en la qual s'acordava concedir la llicència d'obra de reconstrucció de l'hotel sol·licitada amb la simultània autorització de les modificacions de distribució anterior i legalització de les obres realitzades fins llavors. Des del GOB consideram que la concessió de dita llicència incompleix diversos preceptes del planejament urbanístic vigent al sòl urbà de Formentor, el PGOU de 1990, i altres preceptes legals, i per això hem decidit interposar recurs de reposició potestatiu contra el decret de batlia de data 09.06.2023 de concessió de llicència urbanística de reconstrucció de l'Hotel Formentor.

El tema de la proliferació de polígons de plaques fotovoltaïques en sòl rústic ha estat també un dels temes que més ens ha ocupat aquesta darrer any. Concretament el parc que va sorgir a Selva va motivar una intensa campanya amb els veïns de la zona i va implicar que el GOB interposés un recurs de reposició contra l'acord del Consell de Govern de 16 de gener de 2023 pel qual es declarava projecte industrial d'interès estratègic el parc fotovoltaic Fenix Energy, en els municipis d'Inca i Selva (publicat al boib núm. 8, de 17/01/2023). Aquest parc finalment va caure en la seva tramitació gràcies, en bona part, a la feina feta des de la Plataforma de veïns i amb el GOB però n'han anat sorgint d'altres que hem anat acompanyant, com a sa Pobla, Muro, Petra, Son Sardina, etc. Això va propiciar la creació de la Plataforma "Renovables sí, però així no!" el passat 6 de maig al Puig de Santa Magdalena, l'elaboració d'un manifest de petició de moratòria i l'elaboració d'una campanya que s'executarà entre finals de 2023 i primer semestre de 2024.

El tema energètic és un tema clau. El projecte de possible connexió d'un segon cable de connexió de les Illes amb la Península ha estat també un tema en el que hem fet seguiment, juntament amb veïns d'Alcúdia constituïts en Plataforma, i altres associacions vinculades a la protecció del medi marí com Save The Med, Fundació Marilles o Arrels Marines. El GOB va interposar un recurs contra l'acord del Consell de Ministres relatiu a aquesta proposta de planificació.

Dins el mes de desembre s'ha convocat el primer Ple del Comitè d'Impuls de Turisme Sostenible en relació a la gestió de l'Impost turístic, del que continuam sent part i que haurem de veure cap on tendeix amb el nou govern.

Seguim amb la feina constant relativa a constant és tot el relatiu a Costes: autoritzacions, concessions, etc. La política en matèria de Costes és un dels elements claus de la política ambiental, turística i territorial i cal una mirada adaptativa a tots els reptes que hi planteja el canvi climàtic. Aquest any s'ha materialitzat el traspàs de part de les competències per part del Ministeri cap a la Comunitat Autònoma i anam fent seguiment de la nova configuració.

Seguim tenint presència al Subcomitè d'Avaluacions d'impacte ambiental i al d'Avaluacions Ambientals Estratègiques. La presència del GOB a altres organismes assessors i consultius és

una de les eines de les que també disposam per a la incidència: Consell d'Indústria; Consell Assessor de l'Energia i Canvi Climàtic; Consell de Mines; Consell Assessor de Ports; Ponència d'Ordenació del Territori i Urbanisme del Consell de Mallorca, etc.

Pel que fa a les reunions d'organismes consultius d'espais naturals protegits, els representants de les entitats de conservació de la naturalesa hem participat a les reunions de les juntes rectores del Parc Natural de Sa Dragonera i del Patronat del Parc Nacional de Cabrera. Malauradament, les juntes rectores de la resta d'espais naturals protegits (PN de Llevant, PN de Mondragó, PN Es Trenc-Salobrar, PN de s'Albufera de Mallorca) tampoc enguany han estat convocades.

Al PN de Cabrera un tema fonamental ha estat l'impuls al nou PRUG, per al qual es varen realitzar diverses sessions de treball amb les entitats de conservació. Malauradament el Pla no es va poder enllestir abans de finalitzar la legislatura, i molt ens temem que la seva tramitació es demorarà encara bastant més.

Al Parc Natural de s'Albufera es va tornar denunciar públicament la situació de crisi ecològica a causa de la salinització per manca de cabal ecològic suficient. La manca de suficient arribada d'aigua dolça, per sobreexplotació de l'aqüífer, està generant un canvi dramàtic en els hàbitats naturals presents al parc.

El Paratge Natural de la Serra de Tramuntana segueix sense disposar de junta assessora i la seva gestió continua a un nivell mínim. En paral·lel, hem seguit participant de les reunions de la Mesa Permanent del Consell de Participació del Consorci Serra de Tramuntana Paisatge Cultural (UNESCO). Impulsada pel Consell de Mallorca, es va presentar la llei de la Serra de Tramuntana, a la qual vàrem presentar al·legacions i que finalment no va poder acabar la seva tramitació la passada legislatura.

A principis d'any es va aprovar el nou PORN i l'ampliació del Parc Natural de la península de Llevant, una reclamació d'anys per part de l'ajuntament d'Artà i la nostra entitat, que finalment ha estat. Ara caldrà pressionar per tal que es reforci la gestió del parc per poder atendre les necessitats de la zona marítima i terrestre ampliada.

La Conselleria de Medi Ambient va atendre la reclamació d'impuls a la protecció de la zona de ponent mitjançant la figura de parc natural marítim i terrestre, i va acordar l'inici de tramitació d'un PORN. El procediment es manté obert per ara, tot i que el nou executiu ja ha manifestat que la declaració d'aquest nou parc natural no és una de les seves prioritats.

Pel que fa a reserves marines que envolten Mallorca, enguany només s'ha convocat la reunió de la Comissió de seguiment de la RM del Toro i les Illes Malgrats. Aquesta ja es va produir al març del 2022, però després de la unió i ampliació de la reserva, al mes de juny es tornà a convocar a la que anà el representant de les entitats de conservació. No obstant, no s'ha avançat en la tramitació de la proposta de reglament intern de les comissions de seguiment, que vam presentar a la Direcció General de Pesca l'any 2022 i que té per objectiu regular la periodicitat de les reunions, les convocatòries impulsades per les entitats, la tramesa d'informació, etc., amb l'objectiu de millorar el seu funcionament. També s'ha celebrat reunió del Consell Pesquer, en la qual hem participat.

Al mes de maig, es va convocar el Comitè Posidònia, on vam poder traslladar les nostres peticions a través dels representants de les ONGs. Vam aprofitar per demanar sobre el projecte del cable elèctric submarí (que vol connectar la península amb Mallorca i què preté entrar per la badia

d'Alcúdia o Pollença). La resposta que es va donar va ser que no s'havia presentat fins al moment cap projecte i que en el seu moment es valorarà. Des del GOB seguim de prop el projecte i s'està treballant des de varies vies. Entre elles, el suport a la plataforma de veïnats d'Alcúdia i la coordinació estratègica entre les entitats de conservació marina que treballam a la zona. A més també es va reclamar la necessitat de posar més vigilància durant les actuacions de retirada de posidònia a les platges i major activitat sancionadora per part dels agents de l'autoritat, front els fondejos damunt posidònia, no només l'activitat informadora i els desplaçament d'embarcacions. Des de l'administració se'ns va informar que està elaborant un mapa de platges naturals en recessió, amb l'objectiu de deixar la posidònia tot l'any. Pel que fa a la vigilància no es van comprometre a res, però comentaren que s'han augmentat els recursos del servei de vigilància embarcacions, zones de vigilància i s'ha millorat el dispositiu coordinació entre tot el personal implicat.

El Pla de la Ruta dels Fars, al qual presentàrem al·legacions i demanàrem la retirada l'any passat argumentant que implicaria un augment important de la pressió humana (i els impactes associats) a zones litorals d'alta sensibilitat ambiental, finalment ha estat descartat pel nou executiu del Consell.

La nostra petició d'ampliació de la xarxa Natura 2000 a la Serra de Tramuntana, incorporant com a LIC les zones de Cala Tuent i l'entorn de Cala Carbó, va ser atesa i el Consell de Govern va aprovar l'inici de tramitació, que a hores d'ara segueix el seu camí.

A principis d'any presentàrem un manifest, signat per entitats de conservació, instant a un acord entre el Govern i el Gobierno per tal de protegir i conservar les finques del Ministeri de Defensa als espais naturals, i evitar que es puguin vendre i passin al mercat immobiliari. Malauradament la proposta no va ser rebuda amb suficient entusiasme per part de les dues administracions, i d'altra banda la proposició no de llei que es tramitava al Parlament sobre aquest tema va decaure en acabar la legislatura. Cal seguir insistint.

Pel que fa a la conservació d'hàbitats forestals, hem insistit en la demanda d'informació sobre els seguiments d'impacte per herbivorisme que està realitzant la Conselleria d'Agricultura, i sobre les actuacions que s'haurien de realitzar en conseqüència (eliminació de sobre població de cabres assilvestrades). Aquest és un tema molt important, ja que les cabres afecten greument la conservació i recuperació de les masses forestals, i posen en risc la supervivència d'algunes espècies de flora amenaçada.

Hem tingut diverses reunions amb polítics i tècnics de la Direcció Insular de Caça, per tractar temes com l'ordre anual de vedes i altres qüestions, com les relacionades amb l'impacte de la caça sobre espècies protegides. S'ha participat en les reunions del Consell Insular de Caça de Mallorca.

Amb relació a la gestió pesquera i a la vigilància de l'activitat nàutica, durant el 2023 el GOB ha demanat a les administracions competents, informació referent a les sancions interposades per aquestes. Hem aconseguit la informació de les sancions pesqueres dels darrers cinc anys però en canvi, encara estam esperant la informació sol·licitada als agents de medi ambient.

A més, durant l'any s'han presentat aportacions i al·legacions a diferents procediments administratius de normes reguladores de pesca, entre elles, un decret per regular la pesca marítima recreativa lucrativa a les IB, una ordre per la creació d'una comissió de pesca recreativa,

un decret que regula la pesca marítima i el marisqueig dins les zones que integren la XN2000 de les IB i un decret de creació de les Reserves marines de Ses Bledes i del Vedrà-Vedranell.

També s'han presentat aportacions i al·legacions a altres normes reguladores i instruments de gestió com el Real Decret, estatal, per a la conservació de praderies de fanerògames marines en aigües del mediterrani espanyol o el Pla de gestió del LIC Canal de Menorca.

B. Llei de Benestar de les generacions presents i futures de les Illes Balears; la primera ILP aprovada en la història del Parlament de les Illes Balears

Aquest any s'ha escrit una nova fita en la reivindicació ecologista de les Illes. El Parlament va aprovar una llei, proposada des del teixit associatiu, que ha de vetllar pels benestar de les generacions presents i futures. És a dir, una llei per garantir que les polítiques que es facin avui, tinguin en compte com poden afectar el benestar de les generacions que estan per venir. Aquest era de fet, el lema de la campanya "Avui per Demà" que durant quatre mesos es va moure per les quatre Illes, recollint signatures gràcies a la feina de les més de 60 persones fedatàries, i de les entitats que l'hi varen donar suport. Perquè aquest text legislatiu es va generar mitjançant el mecanisme de la Iniciativa Legislativa Popular, això és, que es presenta des de l'exterior del Parlament, per iniciativa popular. La campanya, liderada pel GOB però on hi van participar nombroses associacions i persones a nivell individual, va rebre el suport previ de 12.000 signatures i adhesions d'entitats, de les Illes i d'arreu de l'Estat. La nova llei preveu la creació de la Comissió per al benestar de les generacions presents i futures de les Illes Balears, que es designarà pel Parlament i que comptarà amb experts de diversos àmbits: Educació, recerca i innovació, Agroecologia i sobirania alimentària, Medi ambient i biodiversitat, Mitigació i adaptació a la crisi climàtica, Justícia social, Model econòmic, Urbanisme, territori i paisatge, Recursos hídrics i energètics, Polítiques d'igualtat i gènere, Immigració, Cultura, Infància i joventut i Salut Pública

Aquest plantejament de justícia intergeneracional és pioner a tot l'Estat i obre una nova via d'esperança per millorar la sostenibilitat real (no només teòrica) de les polítiques públiques. S'espera que sigui un recurs útil per posar la vida al centre, en un moment on les nostres societats afronten riscos ambientals sense precedents i desigualtats creixents.

Gràcies a la col·laboració de persones i entitats que ha permès mostrar un ampli suport a aquesta iniciativa legislativa popular, aquesta ha estat la primera ILP que aconsegueix aprovar-se a les Illes des de la democràcia, i en els 40 anys d'Estatut d'Autonomia.

C. Denúncia de les agressions al Territori i la Biodiversitat

Aquest any també hem fet part de la campanya i mobilitzacions impulsades des de la Federació d'Associacions de Veïns de Palma i la Plataforma Ciutadana Ses Pedreres de sa Garrigueta Rassa i Can Rosselló sobre el tema de les pedreres d'Establiments, que va convocar una manifestació el 5 de febrer contra el projecte de restauració d'aquestes pedreres que recentment,

varen obtenir inexplicablement l'informe ambiental favorable de la Comissió Balear de Medi Ambient, tot i el posicionament contrari de l'Ajuntament de Palma i tot i no tenir garantit els aspectes fonamentals de viabilitat tècnica que serien exigibles des de la perspectiva dels principis de precaució i prevenció que haurien de ser inevitables alhora de valorar ambientalment un projecte a tant llarg termini.

A la zona d'Alcúdia seguim amb diversos fronts oberts tant el relació a la implantació de terrasses dins domini públic, aparcament il·legals en sòl rústic promoguts pel propi ajuntament que aquest estiu s'han tornat a denunciar, la problemàtica del port d'Alcúdia - en relació al qual aquest anys els tribunals han revocat l'autorització turística del pol·lèmic Botel d'Alcudiamar ja amb sentència ferma- i en els últims mesos hi han sorgit tres temes de calat: la possible desclassificació de la urbanització Pinars de Bonaire, reclamada pel GOB des de fa anys, la polèmica interconnexió d'un nou cable elèctric amb la Península en relació a la qual el GOB va presentar recurs potestatiu de reposició contra l'acord del Consell de Ministres de 22 de març de 2022 pel que s'aprova la planificació de la xarxa de transport de l'energia elèctric horitzó 2026.

En el marc de la crítica turística una de les fites principals de l'any ha estat l'organització, per part de diverses entitats i col·lectius dels moviments socials i veïnals, de la Contracimera social sota el lema "Menys turisme, més vida", els dies 26, 27 i 28 d'octubre, amb la intenció de respondre a la trobada de Ministres de Turisme de la UE a Palma planejada en motiu de la presidència espanyola del Consell de la UE a Palma els dies 30 i 31 d'octubre. La celebració d'aquesta trobada europea per plantejar els reptes de la indústria i els mercats turístics europeus, deixava de banda la realitat de les societats sobre les que s'imposa aquest model d'especialització econòmica turística. Davant d'això, diferents entitats i col·lectius vàrem treballar a fons per preparar unes jornades i accions per tal de posar de relleu les problemàtiques i realitat social, econòmica i ecològica, en una societat hiperturitzada com la nostra, que es ven com a "model a seguir" en l'imaginari dels negocis turístics: espais de debat, estratègies d'organització col·lectiva, xerrades, presentació de llibre, performance al carrer i dinar popular, varen ser alguns dels ingredients essencials d'aquesta contracimera social, complementada per actes previs organitzats dins la mateixa setmana per associacions veïnals i altres col·lectius d'entitats, i que va culminar amb la Manifestació el dia 30 d'Octubre a les 19h, coincidint amb el dia de la inauguració de la Cimera oficial de Ministres que, sembla, que es durà a terme al Palau de Congressos.

S'han continuat treballant les denúncies sobre agressions al territori i recursos naturals que ens arriben a través del formulari de denúncies obert l'any 2020 <https://www.gobmallorca.com/que-pots-fer/formulari-de-denuncia> per tal de rebre i sistematitzar el procés de denúncia que continua fent diàriament el GOB. Una eina que ha tingut molt bona acceptació i que permet un contacte directe amb els denunciants, la protecció del seu anonimat i la gestió posterior de les denúncies que es fan com a GOB, tot i que no sempre disposam del temps necessari per gestionar-les àgilment i donar resposta immediata als denunciants.

Un tema molt preocupant és el de la proliferació i intensificació d'activitats turístiques o recreatives massives que afecten els espais naturals protegits. Una de les línies de conflicte és el de les festes nàutiques, o party-boats, una activitat que va a més i que té una regulació insuficient i que a més a més no s'aplica de forma contundent. Un exemple fou el cas que denunciàrem de la festa nocturna a embarcacions fondejades davant la platja d'es Dolç (Colònia de Sant Jordi) dins zona protegida per la figura internacional de ZEC-ZEPA. Altre línia és la de celebració de concerts i festes multitudinàries, com la del Rock'n Rostoll, dins ZEPA, que ja fa anys que demanam que es traslladi a una zona no protegida, o la del Reggaeton Beach Festival, celebrat enguany a una parcel·la que limita amb Son Real (Parc Natural de Llevant) i que s'ha anunciat que es pensa

repetir els propers anys. La banalització d'aquests impactes, per part de polítics, degrada la consideració pública dels espais naturals protegits com espais dedicats a la conservació, les activitats tradicionals i el gaudi ordenat, i abunda en el criteri de "tot és possible" als espais naturals si genera doblers o és una mesura populista.

Pel que fa als impactes al medi marí,enguany, hem denunciat l'augment desmesurat de l'ús de motes d'aigua i la falta de compliment de la normativa que regula la seva navegació, posant el focus en l'impacte que suposa aquesta activitat dins les àrees marines protegides. També hem denunciant en reiterades ocasions la problemàtica associada als camps de fondeig il·legals que es troben al voltant de la illa. Entre ells, el de la badia de Pollença o el de la Colònia de Sant Jordi. Aquests camps de boies no regulats, que sovint es troben també dins alguna figura de protecció, duen associades actuacions que impliquen la contaminació del medi. Ja sigui acústica, per festes dins embarcacions, etc., o contaminació del medi, per l'abandonament d'embarcacions que a causa dels temporals acaben enfonsades i dispersant els residus contaminants. El cas més rellevant ha estat el vaixell enfonsat dins la badia de Pollença que per falta d'un protocol d'actuació clar, ha estat cinc mesos a treure's de l'aigua.

Una altra de les coses on hem volgut posar focus és als impactes que l'augment de temperatura de l'aigua, associada al canvi climàtic, està tenguent en els ecosistemes marins al interaccionar amb la mala qualitat de l'aigua que presenta la nostra costa durant els mesos d'estiu. Hem reclamat en varies ocasions, la necessitat de tenir un sistema de sanejament de l'aigua residual de qualitat, on s'aconsegueixi tancar el cicle de l'aigua i no es malgasti ni acabi al mar en mala qualitat.

2. Accions per a la transformació social

L'Educació Ambiental és una de les eines principals per a la transformació social. Per poder garantir la conservació i protecció del nostre territori és necessari la implicació de totes. Amb els programes de transformació social es pretén sacsejar la consciència de la societat per afavorir l'adquisició de valors, coneixements, destreses, experiències i determinació per poder ACTUAR.

A. Grup infantil i juvenil

Aquest és un programa educatiu que fa més de 20 anys que està en funcionament i un any més continuam fent feina per millorar en la nostra tasca i adaptar-nos a les necessitats dels nostres infants i joves i també del nostre entorn. Un programa dirigit a sòcies i socis d'entre 6 i 16 anys, que pretén ser un espai de trobada on adquirir coneixements, valors, destreses, experiències i determinació per a poder ACTUAR. Dins aquest programa també s'aconsegueix crear sentiment de pertinença al grup i a l'associació. El grup el dirigeixen les dues educadores ambientals treballadores de l'entitat juntament amb l'equip d'educadores voluntàries.

La temporada 2022- 2023 del grup infantil i juvenil ha tingut un total de 55 infants i joves socis inscrits i l'equip d'educadors i educadores ha estat format per 10 voluntàries (gran part, noves incorporacions). Aquesta temporada hem fet molta feina per millorar l'autonomia de l'equip

d'educadores, repartint les tasques de manera horitzontal per tal que tothom tingués l'oportunitat de participar i aprendre en tot el procés de preparació i realització de les sortides. Com a les darreres temporades, la coordinació de grups i preparació de les activitats es fa de manera professionalitzada des de l'àrea d'educació ambiental (EA). Com a temporades anteriors, seguim amb limitació de places per tal d'adaptar-nos als nostres recursos humans com equip i així garantir una bona gestió de grup i també dels objectius del grup infantil i juvenil dins l'entitat. Com a novetat, hem millorat la gestió de la llista d'espera sistematitzant el procés i ara mateix des de la plana web del gob, a l'apartat del grup infantil i juvenil hi ha un formulari per apuntar-se a la llista d'espera. Actualment hi ha 52 nins i nines inscrites a aquesta llista.

La temporada d'enguany ha dut per títol "Llavors de Futur. Quina Mallorca tenim? Quin món volem?". A cada sortida hem descobert el passat i el present d'una zona concreta de l'illa, i decidit entre totes com voldríem que fos en un futur. Hem treballat temes com els usos de la terra, els oficis tradicionals, els impactes del turisme, les figures de protecció o el nostre paper per a crear una Mallorca i un món més sostenibles. A cada sortida els infants i joves «han plantat una llavor» amb tots els seus aprenentatges. Com és habitual, vam iniciar la temporada el mes d'octubre, i vam realitzar una sortida el tercer diumenge de cada mes fins el mes de maig. Enguany hem pogut realitzar l'acampada de primavera a La Trapa després de dues temporades sense poder-la fer a causa de les restriccions de la pandèmia i les obres a la finca. Finalment, hem tancat la temporada amb el campament al Refugi del Galatzó (Finca Pública del Galatzó, Calvià) el primer cap de setmana de juliol. Seguim gestionant un blog on després de cada sortida fem un resum del que hem fet acompanyat d'unes fotografies: <https://grupinfantiljuvenilgob.blogspot.com/>

Seguint amb la trajectòria de les dues darreres temporades, també s'ha realitzat un formació per l'equip d'educadores voluntàries, amb la diferència i a partir d'ara es realitza abans de començar la temporada, el mes de setembre. La formació inclou una primera part impartida per les educadores de l'entitat sobre les bases de l'educació ambiental, pedagogia del grup i taller d'interpretació de l'entorn. Després vam tenir dos tallers més, dirigits per experts: Acompanyament infantil i juvenil en la sexualitat a càrrec de la sexòloga Mariona i una Tertúlia sobre ecologisme social de la mà de Pere Joan de Fridays for Future. Des dels seus inicis aquest curs té molt bona rebuda pels voluntaris que la reben.

Cal recordar i agrair que la temporada s'ha dut endavant amb molt d'èxit i amb missatges molt positius per part de totes les famílies i tot això ha estat possible gràcies a l'esforç de l'equip i la participació de les educadores voluntàries.

B. Programes d'educació ambiental amb centres educatius

Programes Natura Km.0

Es tracta de programes permanents en els que pretenem incidir en els processos d'aprenentatge que es generen als centres, treballant al voltant d'un espai natural proper al centre, al qual fem una visita de tot un matí. Aquesta descoberta inicial és el primer pas per poder apreciar-ne els seus valors i desenvolupar una actitud pro-activa que procuri per a la seva protecció i conservació. Es treballa conjuntament amb el centre per a què no es tracti d'una activitat puntual, sinó que formi part d'un procés, aportant i intercanviant material i informació amb unes guies didàctiques que aquest curs s'han acabat d'editar per les educadores ambientals de l'entitat. Treballem en 4 municipis diferents (Alcúdia, Palma, Manacor i Llubí), i des dels ajuntaments se subvenciona el programa per els seus respectius centres escolars. A més, també hi ha centres d'altres municipis

que ens sol·liciten les activitats i s'inclouen en el programa. Enguany han participat en diferents programes un total de 122 grups-classe d'educació primària.

Programa de contacontes ambientals

Aquest és un programa en que acostam la natura a l'aula als alumnes d'educació infantil través d'un contacontes. En aquest cas, també treballem conjuntament amb el centre educatiu perquè no es tracti d'activitats puntuals. Durant aquest curs escolar s'ha creat un nou conte de temàtica marina amb el títol "Les aventures d'en Gató". Amb en Gató com a protagonista, ens endinsam en les praderies de posidònia i coneixem els beneficis d'aquest ecosistema marí, endèmic del Mediterrani. També descobrim quines són les seves amenaces i com podem ajudar a conservar-lo i protegir-lo. Tots els centres on s'han realitzat contacontes han pogut triar quin contacontes volien realitzar, el de temàtica marina o el de temàtica terrestre. Han participat en el programa un total de 50 grups-classe d'educació infantil i primer cicle de primària, gràcies a la subvenció que otorguen diferents ajuntaments.

Programa descoberta de la Trapa

Amb aquest programa pretenem donar a conèixer la Trapa i, alhora, emprar els seus valors i activitats de gestió com eina educativa. Novament, com tota la feina que fem amb centres educatius, treballem prèviament i posteriorment a la sortida, facilitant material i informació als docents. Aquest curs 2022-2023 hi ha hagut un total de 8 grups-classe que han participat.

Col·laboració amb altres centres

A part dels centres que participen en algun dels programes descrits anteriorment, hem col·laborat amb altres 7 grups-classe que han requerit la nostra col·laboració dins els seus projectes educatius.

Projecte Descoberta de Litoral

Aquest 2023 repetim projecte anual amb coordinació amb GOB Menorca i GEN-GOB i finançat per Bankia-Fundació Sa Nostra. A diferència d'anteriors edicions, aquest any Menorca i Eivissa continuen fent activitats de ciència ciutadana amb el protocol Microplastic Watchers d'Observadors del Mar, en canvi, des de Mallorca hem fet un canvi i ara fem activitats d'educació ambiental centrades en la descoberta de litoral. Aquest canvi es deu a que a les anteriors edicions del projecte es va detectar una necessitat bàsica dels joves de conèixer la importància de la biodiversitat i funcionament de l'ecosistema i les problemàtiques que hi van associades. Consideram que aquest apropament és essencial per als joves i el paper que juguen en la protecció i conservació del medi.

L'activitat de descoberta s'ofereix a alumnes d'ESO de Palma i consisteix en un itinerari a peu pel litoral de Ciutat Jardí. Durant el recorregut s'estudia la biodiversitat de la costa i s'aprofundeix en la dinàmica litoral i la formació de les platges. També es realitza un cens d'aus marines i de litoral seguint la metodologia científica. Finalment, s'analitzen quines són les principals amenaces del litoral i es conclou amb un debat sobre la problemàtica dels plàstics a les nostres costes i la seva relació amb els nostres hàbits de consum.

Valoram molt positivament la modificació de l'activitat. Hem aconseguit acostar el litoral a un gran ventall de joves que hi tenen molt poc contacte. A més, l'estructura de la sortida ha funcionat molt bé, ja que es treballen una varietat de temes rellevants de manera dinàmica. D'altra banda, hi ha hagut molt bona rebuda tant per part dels alumnes com dels docents.

C. Itineraris Naturalístics i Contacontes Ambientals

Contacontes ambientals per a la sensibilització dels més petits

S'han proposat dos contacontes ambientals per a introduir conceptes i problemàtiques ambientals als més petits alhora que es transmeten valors de conservació i protecció de la biodiversitat i dels ecosistemes. Un per treballar el medi terrestre: "Poruga i el seu amic Púes" i l'altre per treballar el medi marí: "Les aventures d'en Gató". Aquests contacontes s'han adreçat als cursos d'infantil dels centres educatius : 3, 4 i 5 anys. I s'han realitzat al centre escolar o biblioteques municipals més properes. En total s'han realitzat 27 contacontes als centres educatius i biblioteques dels municipis de Lluçmajor, Palma, Marratxí, Calvià i Inca. Aquests contacontes, com ja hem comentat a altres programes, tenen molt bona rebuda pels participants i ens permeten arribar al nostre objectiu: oferir una primera descoberta de la biodiversitat de l'entorn més proper als més petits.

Passejades ornitològiques

Durant 2023 i en el marc del projecte de normalització lingüística s'han seguit realitzant passejades ornitològiques a diferents municipis de Mallorca. En total s'han fet 12 sortides, de les quals 5 a Lluçmajor, 3 a Marratxí, 2 a Inca i 2 a Calvià

Aquest projecte ha estat possible gràcies a la subvenció del programa de Normalització Lingüística de Plataforma per la Llengua.

D. Campanyes de sensibilització

1. Campanya de sensibilització "Un Mar en Xarxa"

Per a l'estiu de 2023 es va decidir no continuar amb la campanya de sensibilització SOS Posidònia que duia un recorregut de quatre anys. Encara que el plantejament d'aquesta campanya era molt bo i ha tingut molt bona acollida, es va creure convenient donar-li un altre enfocament i arribar a públics més concrets.

Un Mar en Xarxa neix de l'objectiu d'apropar el medi marí i les àrees marines protegides als usuaris del mar, a la població que l'habita. Inicialment, es va voler realitzar una campanya amb clubs de vela i associacions locals de municipis que tenen algun espai marí protegit, però no varem aconseguir el suport dels Ajuntaments per poder-ho finançar.

Així, la campanya de sensibilització es va transformar en una campanya exclusivament comunicativa on, durant els mesos de juliol i agost, cada setmana s'han anat publicat dos recursos, alternant el format infografia i el vídeo.

En total, s'han fet vuit infografies on s'expliquen les diferents figures de protecció marina que podem trobar a les Illes Balears i alguns exemples concrets d'espais marins protegits com ara [Dragonera](#), [Cabrera](#), [les badies d'Alcúdia i Pollença](#) o [la costa del llevant de Mallorca](#). També s'han anat publicant 8 vídeos de bones pràctiques al mar, per tal de sensibilitzar als usuaris de com actuar quan s'apropen a la costa i a una àrea marina protegida. Les temàtiques dels vídeos han estat:

- [Què és Mar en Xarxa?](#)
- [Snorkel I. Què necessitam per fer snorkel?](#)
- [Snorkel II. Com fem snorkel de manera respectuosa?](#)

- [Posidònia. Perquè és important la posidònia?](#)
- [Illots. Què amaguen els illots?](#)
- [Plàstics. Què podem fer davant la problemàtica dels plàstics?](#)
- [Fondeig. Com hem d'actuar quan veim una embarcació mal fondejada?](#)
- [Arena. Com es forma l'arena de les nostres platges?](#)

En línies generals els vídeos han tingut una millor acollida que les infografies, generant més reaccions i sumant moltes visualitzacions. Possiblement, la justificació d'aquestes dades responen al fet que els vídeos són el format més consumit a xarxes avui dia i donen informació d'una forma entretinguda, directa i mostrant espais reconeguts per tots els nostres seguidors.

D'altra banda, també és destacable la diferència dels impactes i l'engagement generat a les diferents xarxes amb el mateix contingut. En aquest sentit, Twitter és la xarxa on menys reaccions ha generat aquesta campanya, mentre que a Instagram és on més interès ha despertat. Probablement perquè la característica que identifica la primera és l'actualitat i, en canvi, a Instagram gran part dels continguts són vídeos (com les històries i els reels) i un espai on s'ofereixen més continguts didàctics i diversos molt marcats per l'estètica.

2. Campanya de sensibilització “Coneixent la nostra àrea marina protegida”

Aquest any es va dissenyar una campanya per tal de recollir informació de les pressions i amenaces existents en l'àrea marina protegida LIC Badies d'Alcúdia i Pollença. L'objectiu d'aquesta era la recollida i anàlisi d'informació i la diagnosi de les problemàtiques de l'espai, per tenir un millor coneixement de la situació i poder fer aportacions i al·legacions al Pla de Gestió del LIC, que el Govern Balear ha d'elaborar.

Aquesta campanya ha anat dirigida principalment al sector de la nàutica recreativa, però també als diferents sectors que treballen i habiten l'espai. Per això, es va contactar i fer entrevistes a empreses, associacions i pescadors que treballen dins els límits de l'espai; per determinar el coneixement que aquests tenen de l'espai, donar-los informació de les figures de protecció que es troben dins la zona i identificar les pressions i amenaces que cada un dels sectors detecten dins l'espai.

Inicialment, es va plantejar la possibilitat de fer un o dos tallers participatius per treballar de manera conjunta la identificació de pressions i la discussió de mesures de gestió, així com donar a conèixer les diferents figures de protecció que hi ha a l'espai i donar a conèixer el procediment administratiu que el Govern Balear ha d'iniciar. Però finalment, un cop posada en marxa la campanya es va detectar la dificultat d'aconseguir participació per aquestes jornades, a més de la realització d'altres processos participatius, per al LIC Canal de Menorca, que podien generar confusió als usuaris i generar en ells major resistència a participar.

Així, la campanya finalment ha aconseguit recaptar informació de gran valor sobre les pressions i amenaces de l'espai que serviran de base per a fer aportacions i al·legacions al Pla de gestió que es tramiti des del Govern Balear.

E. Accions formatives. Espais de formació i reflexió i debat

El GOB ha organitzat i participat en dos espais formatius de rellevància aquest 2022:

La Contracimera social del Turisme, esmentada més amunt.

A la segona edició de l'Escola d'Estiu d'Albasud sobre perspectives crítiques del turisme on s'abordaren diferents taules sobre turisme des de perspectives crítiques. Un espai de trobada i discussió, divers i multidisciplinari, sobre les dinàmiques turístiques actuals. La participació del GOB va ser a la taula de "Turisme i pensament crític" amb Margalida Ramis (GOB), Ivan Murray (UIB), Sergio Yanes (UOC) i Diana Ojeda (Uniandes).

Vàrem organitzar, la Jornada al Congrés dels Diputats sobre "La política de grans infraestructures de transport a Espanya" el passat 28 de març, juntament amb organitzacions ecologistes, de defensa del territori i a favor de la justícia climàtica, ambiental i social de tot l'Estat Espanyol. Una jornada per a debatre sobre la política de grans infraestructures de transport a la llum de l'emergència climàtica en la qual ens trobem. Durant la jornada es va presentar un panorama general de la política de grans obres en matèria de transport i diversos casos d'oposició territorial a ampliacions d'aquestes infraestructures, pel que acudirán representants de les diverses Il·lutes. De Mallorca, hi seran presents GOB, Terraferida, Plataforma Contra l'Autopista Lluçmajor Campos, i Plataforma Son Bonet, Pulmó Verd. Altres membres de les Plataforma contra l'Ampliació de l'Aeroport, i contra els Megacreuers assistiren telemàticament a la Jornada. Es va acabar la jornada amb una concentració reivindicativa al Congrés mateix.

També vàrem participar en Jornades de Patrimoni Cultural de Canàries davant els riscos i les amenaces del turisme, el mes d'abril a Lanzarote "Saturación turística vs decrecimiento: ¿cual es el camino? on vàrem participar exposant la Llei de Benestar de les Generacions Presents i Futures i altres conflictes turístics a les Illes Balears.

Anàrem a Formentera per participar de la taula rodona 'Turisme i territori a debat' organitzada per l'OCB de Formentera.

I també participàrem de la Jornada organitzada a Barcelona per col·lectius de diferents ciutats i ports de la Mediterrània –Marsella, Barcelona, Venècia, Palma, Tarragona, Còrsega i València– que treballem conjuntament la problemàtica de la intensificació del turisme de creuers. "Impactes de la indústria dels creuers" - Setmana Stop Creuers

Participació juntament amb moviments en defensa de la terra de França i Catalunya, en una taula rodona sobre "Experiències de Lluita pel Territori" en el marc d'una jornada de reflexió i posada en comú sobre diferents problemàtiques, contextos i possibles aliances impulsada per la CUP, i al capvespre, a la manifestació convocada a les 18h pels col·lectius Campanya Contra el 4t Cinturó, Zeroport i Aturem Hard Rock sota el lema "Defensem la terra, construïm el futur"

Participació en la Jornada "Repensem el litoral", organitzada per la CUP a Castelló d'Empúries al gener de 2023.

Enguany també participam de diferents projectes d'investigació com a col·laboradors externs de la Fundació Casa Planas amb el Projecte Costa: Observatori de Cultura i Turismo Sostenible // COSTA que s'executarà el 2024 i 2025 finançant per la Fundació Carasso en l'apartat d'Arts i Ciència i que versarà sobre els impactes del Turisme en la vida. I el projecte EMCROTUR sobre emergències cròniques i transformació ecosocial en les espais de costa turísticats de la UIB, amb Ivan Murray i Macià Blázquez com a investigadors principals.

Enguany també vàrem col·laborar amb la xerrada al Teatre d'Artà el mes de maig d'Antonio Turiel i Antonio Aretxabala, impulsada per la Euskal Etxea Artea i l'Ajuntament d'Artà sobre la crisi energètica i i de materials: 'Crisis energética y material. Nuevas consideraciones, nuevos datos y nuevas crisis. Pero muy viejas soluciones'. I també amb Euska Etxea Artea i llibreria lluna, la presentació del llibre "Decrecimiento. Del que al como" amb Adrian Almazan aquest passat mes de novembre.

També vàrem participar de la Jornada: «Utopies, Col·lapse i Emancipació: Imaginaris per sobreviure a la crisi ecosocial» el mes de novembre a Can Oleo on s'abordaren possibles línies d'acció per afrontar la crisi ecosocial de forma col·lectiva i autònoma.

També impartirem una xerrada sobre els reptes de l'ecologisme en el marc de les Xerrades Formatives de l'Acampallengua 2023 a sa Pobla organitzat per Joves de Mallorca per la Llengua.

Hem participat de la V Escola Sobiranista: "Sobiranes i polítiques transformadores per una transició ecosocial" amb intervenció a la taula rodona sobre Transició del Model Turístic.

I ara al mes de desembre, hem fet una ponència sobre els Impactes socioambientals del Turisme a les Illes Balears en el marc del Seminari internacional. «TRANSLABTUR: Transferència transnacional de coneixement sobre l'organització i els drets laborals a l'àmbit turístic»

I també hem participat en altres espais de debat i xerrades sobre turisme, habitatge i transicions ecosocials amb CUP Palma, Caterva de Manacor, la jornada organitzada per Jubilats per Mallorca a Can Alcover, la taula rodona de valoració de 8 anys de govern progressista organitzada per Endavant OSAN, la presentació del llibre "Contra el Turismo: podemos seguir viajando" de Editorial el Salmón a l'Ateneu l'Elèctrica, etc.

Cicle de xerrades "Els Dijous del GOB"

Novament enguany hem posat en marxa el cicle de conferències per donar a conèixer diferents aspectes de la natura i la conservació, amb participació d'experts en cada matèria. La periodicitat ha estat mensual amb una aturada els mesos de juliol, agost. Aquest any setembre i octubre no s'han fet per problemes amb la sala.

Durant els primers mesos de l'any s'han fet les xerrades a l'Auditori del Centre de Cultura Sa Nostra, gràcies al conveni que tenim amb la Fundació "Sa Nostra". No obstant, problemes de la Fundació amb la propietat del Centre Cultural han fet que a partir de novembre les xerrades se facin al Centre Cultural Flassaders, depenent de l'Ajuntament de Palma. Com en el darrer any, hem combinat la possibilitat d'assistir a les xerrades de forma presencial o bé fer-ho de forma telemàtica a través dels canals de youtube o facebook del GOB. S'han fet 8 xerrades amb temàtiques diverses:

Gener: El Sol i nosaltres. La nostra estrella i els seus efectes a la terra (Ernesto Nicola)

Febrer: El Garballó com espècie clau a les Illes Balears (Raquel Muñoz)

Març: Situació actual de l'alzinar balear i cap a on anem (Luis Nuñez)

Abril: La renaturalització de la flora amenaçada (Felipe Dominguez)

Maig: Catàstrofes climàtiques planetàries (Mateu Esteban)

Juny: Tan greu és doctor? xerrada sobre clima i energia (Gabriel Jordà)

Novembre: Els taurons de les Balears i els reptes per a la seva conservació (Agustí Torres)

Desembre: Colonitzar o no colonitzar. El cas de Mallorca (Alejandro Martínez, Maties Rebassa)

Les xerrades han quedat penjades al canal de youtube amb la possibilitat de visualitzar-les en qualsevol moment.

Altres xerrades

A més de les xerrades en el marc del cicle Els Dijous del GOB s'han fet xerrades al local de GOB per: presentació del llibre "Los nombre vernáculos de los mamíferos de España", presentació del AOB i projecció sobre aus de Brasil.

Sortides ornitològiques

Durant el 2023 hem fet un total de 6 sortides, totes elles han tingut temàtica ornitològica, a Es Capdellà per intentar veure ferrerico coallarg, a la RN de s'Albufereta per veure els falcons marins capturant escarabats de Sant Joan, al Galatzó per cercar xalambri de muntanya, a s'Algar per celebrar el dia mundial de les aus migratòries, al PN de s'Albufera per veure la colgada d'estornells, al Salobrar de Campos per celebrar el dia mundial de les aus.

F. Voluntariat naturalístic

Enguany es va realitzar una activitat de voluntariat al Parc Natural de s'Albufera, a l'espai d'Es Forcadet sobre el qual tenim un acord de custòdia. Es varen plantar més d'un centenar de polls (Populus alba) amb la intenció d'anar generant un bosc de ribera al voltant de la llacuna.

G. Alumnes en pràctiques

Durant aquest any hem tingut 2 alumnes de diferents universitats fent un període de pràctiques al GOB.

- L'alumna del Grau d'Educació Social de la UIB, Margalida Adrover, que ha centrat les seves pràctiques a l'Educació Ambiental, dinamitzant el grup d'educadores voluntàries i els joves del grup infantil i juvenil.
- Alumna de biologia de la Universidad de Alcalá, María Arcos Sánchez que va centrar la seva feina en donar suport a les diferents àrees del GOB, en diferents projectes i campanyes, així com donar suport en el dia a dia de l'entitat.

En l'àrea d'educació ambiental, va participar en la preparació del Campament del Grup Infantil i juvenil, així com en l'organització i dinamització del curs Formació Educadores Temporada 2023-2024 i en la preparació del material de Curs 2023-2024.

També va donar suport a l'àrea d'ornitologia, participant en jornades d'anellament, actualitzant la base de dades dels registres d'anellament i participant en el Projecte Orenetes, fent el seguiment dels nius de cabots Delichon urbicum de diferents nuclis urbans.

Pel que fa a l'àrea de conservació marina, va donar suport en la campanya de recollida d'informació de pressions i amenaces de les Badies de Pollença i Alcúdia, realitzant enquestes a entitats, establiments i empreses de l'àmbit marí que hi treballen. També va processar una base de dades de denúncies pesqueres i va treballar en la recerca d'informació de la problemàtica dels

dragats als Ports, amb l'objectiu de poder tenir una base de treball de la qual poder desenvolupar un protocol/pla d'actuació davant aquesta problemàtica.

3. Accions per a la conservació de la Biodiversitat

El seguiment de la biodiversitat és una tasca essencial per avaluar el seu estat de conservació, detectar canvis ambientals i possibilitar la seva conservació. Per això treballem en el seguiment de les aus, estudiant les seves poblacions i col·laborant en els programes de recuperació d'algunes espècies emblemàtiques amenaçades.

A. Conservació d'espècies i hàbitats

Al llarg d'enguany hem mantingut la nostra participació en les accions i plans de recuperació i conservació d'algunes espècies amenaçades, sota la coordinació del Servei de Protecció d'Espècies de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural.

La nostra feina més intensa s'ha desenvolupat de bell nou sobre la milana (*Milvus milvus*). Enguany s'han anellat, marcat amb bandes de lectura a distància i equipat amb emissors de seguiment telemètric un total de 18 milanes, 14 d'elles als nius i altres 4 al COFIB (exemplars juvenils o adults recuperats al centre després d'ingressar per problemes diversos). El seguiment d'aquesta espècie amb emissors GPS segueix aportant informació fonamental per lluitar contra les causes de mortalitat que l'afecten. Al llarg de l'any hem mantingut el seguiment acurat de fins a 26 exemplars, dels quals ara en acabar l'any només tenim contacte amb 15. La resta han mort o hem perdut el contacte per causes desconegudes. Gràcies a aquest seguiment s'han detectat nous casos d'enverinament, una pràctica delictiva que va estar a punt d'extingir la milana a les Balears a principis de segle. Les dades de seguiment de les milanes que hem equipat a Mallorca (fins ara 87 exemplars) han estat incorporades a la plataforma del projecte LIFE-Eurokite, projecte europeu que té l'objectiu de generar informació científica que contribueixi a la conservació d'aquesta espècie.

L'àguila peixatera (*Pandion haliaetus*) també ha estat objecte de feines de marcatge i seguiment. Enguany hem equipat amb anelles de lectura a distància 2 polls a Mallorca i 3 a Cabrera, i 2 d'elles s'han monitoritzat amb emissors telemètrics. Amb aquesta tecnologia mantenim el seguiment a altres 4 exemplars, dos dels quals passen l'hivern a la península ibèrica. Es va celebrar una xerrada pública sobre aquesta espècie en col·laboració amb la Societat d'Amics del Museu de Ciències Naturals i Jardí Botànic de Sóller.

Les dades de seguiment telemètric generada per milanes i àguiles peixateres és objecte de procés mitjançant sistemes d'informació geogràfica, per tal de determinar les àrees del territori que són més importants per aquestes espècies. Aprofitant el coneixement que hem assolit, hem realitzat formació i assessorament sobre tractament de dades per als nostres companys de la Fundació Vida Silvestre de la Mediterrània.

També hem posat la nostra experiència en el marcatge d'aus amb dispositius de seguiment a disposició d'altres projectes, i així enguany hem equipat 3 voltors negres (*Aegypius monachus*) en el marc dels programes de conservació de fauna que realitza SEO-Birdlife per a la Conselleria d'Agricultura.

Altres espècies amenaçades amb les que hem treballat han estat el falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), del qual hem marcat 4 exemplars i recollit mostres per a un anàlisi genètic a nivell europeu, i la moixeta voltонера (*Neophron percnopterus*), de la qual s'ha fet un seguiment de la reproducció a l'única parella localitzada a Mallorca.

Seguint amb la campanya impulsada l'any passat sobre el cabot (*Delichon urbicum*), enguany s'han remès cartells informatius a tots els centres educatius de primària i a totes les biblioteques públiques, informant sobre la protecció dels seus nius als pobles, i s'ha insistit també en la difusió pública.

Des de l'any 2022 el GOB, forma part del Panell de consulta del Projecte TIAMAT, un observatori marí del canvi global en Parcs Nacionals. Aquest observatori és un projecte de l'Institut de Ciències Marines d'Andalucía (ICMAN), el Sistema d'Observació i Predicció Costanera de les Illes Balears (SOCIB) i l'Institut d'Investigacions Marines de Vigo (IIM), que compten amb el suport de l'Organisme Autònom de Parcs Nacionals (OAPN) depenent del MITECO. L'observatori analitza els impactes derivats del canvi global en els sistemes marins del PNMT de l'Arxipèlag de Cabrera, el PNMT de les Illes Atlàntiques i la zona del front marí del PN de Doñana. L'observatori monitoritza de forma continuada els sistemes naturals marins d'aquests tres espais per obtenir informació de temperatura, clorofil·la, del nivell del mar i altres variables oceàniques essencials. A més, desenvolupa eines de seguiment marí i d'alerta front a esdeveniments oceànics extrems, utilitzant dades de satèl·lit. TIAMAT pretén ser una eina de visualització d'accés lliure que doni suport a la gestió sostenible, conservació i preservació de la biodiversitat, els ecosistemes i l'entorn socioeconòmic dels parcs. <https://www.observatoriotiamat.es/ca/>

B. Estudi ornitològic

Durant el 2023 s'han desenvolupant projectes de seguiment de les poblacions d'aus de Mallorca:

- RAM, projecte de seguiment d'aus i mamífers marins des de la costa. Es realitza amb periodicitat mensual i consta de 3 punts d'observació (Cala Figuera (Calvià), Portocolom (Felanitx) i Es Port d'es Canonge (Banyalbufar).
- Seguiment de espècies limícoles al Salobrar de Campos. En el marc d'un conveni de col·laboració amb la Salinera, aquest seguiment es ve realitzant des de fa 7 anys, amb atenció especial en el picaplatges camanegra, el bec d'alena i l'avisador.
- Seguiment Bassa de Son Navata, GOB Felanitx.

Pel que fa els censos d'aus, cada any se coordinen diversos, especialment durant els mesos d'hivern. Aquests censos es realitzen gràcies a la participació de centenars de voluntaris:

- Cens hivernal d'aus aquàtiques i limícoles. Aquest cens se realitza al gener amb combinació amb moltes zones d'Europa. Se fa a totes les zones humides conegudes a Balears
- Cens hivernal de grues (*Grus grus*). Cada any se fan dos censos a nivell nacional, un al desembre i un al gener. Des de Balears passem les cites d'aquesta espècie que té un petita hivernada
- Cens hivernal de milana als seus dormidors (*Milvus milvus*). També a nivell nacional se fa un cens anual dels dormidors de milana. Cada any trobem nous llocs d'aquesta espècie que s'ha recuperat de forma important a Mallorca
- Cens d'ardeids. Se fa un cens a dormidors coneguts, especialment d'esplugabous

Projecte cabots. Com en els darrers anys s'ha fet un esforç especial per fer el cens de la població reproductora de cabots *Delichon urbicum* i augmentar els voluntaris a diferents localitats de Mallorca

Situació de dues espècies de l'avifauna culminal a Mallorca. La coablanca *O. oenanthe* i la mèrlera vermella *Monticola solitarius*.

Durant 2023 s'ha realitzat un treball de recerca per localitzar territoris ocupats de dues espècies pròpies de muntanya i d'alta muntanya nidificants a Mallorca, la coablanca *O. oenanthe* i la mèrlera vermella *Monticola saxatilis*, espècies que se troben en una situació de gran vulnerabilitat. S'han visitat 6 zones conegudes on nidifiquen les espècies amb el resultat de 17 territoris de coablanca i cap territori de mèrlera vermella.

Aquest projecte se va realitzar amb el suport de la Conselleria de Medi Ambient i Territori.

El GOB com a Entitat Avaladora, ha seguit la coordinació de l'anellament científic d'aus a les Illes Balears, també a tots els Centres de Recuperació, amb totes les tasques que s'hi deriven com són:

- Remetre a la Societat de Ciències ARANZADI les dades preceptives derivades de la tasca de l'entitat i en la forma i terminis fixats (dades d'anellament, renovació de permisos, balanç anual d'activitat, llista de material retingut, sol·licitud d'anelles, etc.).
- Proporcionar anelles per la pràctica de l'anellament científic a tots aquells anelladors experts i investigadors que ho sol·licitin en qualsevol moment de l'any i mantenir un control dels moviments. Gestionar els permisos necessaris davant la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural.
- Mantenir una base de dades amb tots els anellaments, controls i recuperacions rebuts cada any.
- Procurar la celebració d'activitats de formació constant relacionades amb l'anellament amb la finalitat de formar nous anelladors i millorar el nivell dels anelladors experts. Com a Entitat Avaladora li correspon formar i avalar anelladors experts.
- Realitzar les proves teòriques d'accés per les diferents categories d'anelladors, vetllar pel compliment de la normativa sobre les proves d'accés de nous anelladors i adequar la mateixa a les necessitats del moment.
- Representar a l'Entitat Avaladora GOB-Mallorca en totes les reunions que se convoquin amb qualsevol organisme relacionat amb l'anellament científic (administracions, Oficines d'Anellament, altres Entitats Avaladores.)
- Mantenir una base de dades de tots els anelladors i procurar estar informat sobre totes les novetats que es produeixin en qualsevol àmbit relacionat amb l'anellament i informar d'elles als anelladors.

- Supervisar l'activitat dels anelladors, prenent les mesures que consideri oportunes en el cas de greus o reiterades transgressions al compliment de la normativa sobre el anellament.
- Fer la compilació del balanç general de l'activitat anual i preparar-lo per a la seva difusió.
- Procurar la participació de l'Entitat Avaladora en totes aquelles activitats i projectes que es facin relacionades amb l'anellament per l'estudi de les aus i amb la col·laboració d'altres entitats ornitològiques.

Enguany Aranzadi ha estat fent una plataforma per anelladors amb la col·laboració de la resta d'Oficines d'Anellament i Entitats Avaladores que se troba en procés de proves actualment.

El GOB participa en els projectes EMAN i EMAI de la Societat de Ciències ARANZADI. Aquests projectes serveixen per tenir dades sobre l'evolució d les espècies nidificants i hivernants mitjançant estacions d'anellament. Actualment tenim estacions al PN de s'Albufera, a la UIB, A Felanitx i al PN de Mondragó.

Seguiment de l'avifauna al PN Es Trenc -Salobrar de Campos

Durant els primers mesos de l'any s'han fet els treballs de camp pendents per acabar el projecte iniciat dos anys abans i s'han entregat les memòries dels diferents lots que formen part d'aquest projecte signat amb la que era la Conselleria de Medi Ambient i Territori i promogut pel Parc Natural. Aquest projecte ha constatat de 3 parts principals:

- Lot 1 - Seguiment ornitològic al Parc Natural Es Trenc-Salobra de Campos, desenvolupat amb censos i estació d'anellament
- Lot 2 - Seguiment de les poblacions d'avisador (H. himantopus) i bec d'alena (Recurvirostra avosetta), amb marcatge i seguiment remot GLS
- Lot 3 - Creació d'un atlas d'aus nidificants al Parc Natural Es Trenc-Salobra de Campos

Seguiment d'Aus Comunes (SAC)

Aquest any 2023 s'ha iniciat el projecte signat a finals de 2022 per el desenvolupament d'un programa per el seguiment de les aus comunes i anàlisi de les dades obtingudes per veure l'evolució de les tendències poblacionals anuals.

Amb l'execució d'aquest contracte i dels programes de seguiment es pretén millorar el coneixement de l'estat de conservació de les espècies d'aus prioritàries a les ZEPA, dissenyant una estratègia de seguiment que subministrarà dades a la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, com a administració gestora, per a la millora del coneixement, el monitoratge periòdic i l'obtenció de dades per permetre prendre decisions i implementar mesures de gestió.

Aquest contracte té una duració de 2 + 2 anys i implica l'execució de 20 itineraris a Mallorca, 15 a Menorca, 4 a Eivissa i 1 a Formentera, a més d'altres activitats com cursos de formació, reunions de participants, anàlisi de dades i publicació de resultats.

El projecte el coordina el GOB i participen, a més del GOB Mallorca, la SOM a Menorca, el GEN-GOB a Eivissa/Formentera i el departament d'ecologia de la UIB per l'anàlisi de dades. Cada itinerari SAC se realitza dues vegades durant la primavera i dues vegades durant l'hivern. En aquesta primera primavera s'han realitzat 21 transectes a Mallorca, 15 a Menorca i 8 a Eivissa.

Campanyes de seguiment de la Migració prenupcial i postnupcial al PN de Sa Dragonera

El 2023 s'han fet dues campanyes d'estudi de la migració al PN de Sa Dragonera, una a la primavera per l'estudi de la migració prenupcial i una a la tardor per l'estudi de la migració postnupcial

C. Custòdia del Territori. La Trapa

Aprofitament agrari

Enguany s'han llaurat totes les marjades de la vall de Sant Josep i Cala Sanutges. També s'ha recuperat un total de 1,106ha de superfície agrícola envaïda per mata i garriga. S'ha sembrat civada, pèsols i favó a una marjada i a un altra s'ha sembrat pasto apicola: mostassa, colza i enclova. S'ha fet poda de manteniment a figueres, garrovers i tots els fruiters sembrats, un total de 135 arbres fruiters. S'han podat 30 pins de la zona forestal, per fer net, evitar incendis i afavorir el seu creixement i s'han talat 65 pinotells de menys de 30 cm. S'ha seguit amb el manteniment i explotació de les aromàtiques (camamil·la, salvia), productes que es venen degudament empaquetats a la tenda de la Trapa, gràcies a l'Obrador d'Apaema. La producció de mel ha estat d'uns 6 kgs que s'ha empotat i es vendrà a la Trapa, també.

Hem contactat amb un expert en el tema per tal de produir olis essencials de plantes aromàtiques de la Trapa per vendre als visitants, pròximament esperem començar la producció. S'han multiplicat per esqueixos de lavanda i de romaní, que s'han sembrat a les marjades.

Gestió de l'ús públic.

Visiten la Trapa excursionistes, grups organitzats, escoles i senderistes de diferents nacionalitats. En aquest aspecte s'ha seguit informant a centenars de visitants sobre els valors etnològics, culturals i històrics de La Trapa, sobre rutes, meteorologia, etc. També s'ha ajudat a moltes persones que es troben amb dificultats (especialment per manca d'aigua). Es dona informació de l'estat de la finca perquè la visita sigui el més educativa i el més respectuosa possible. Quan els visitants arriben a la finca se'ls hi explica lo que és la Trapa, el GOB, el procés de compra i de gestió participativa, les opcions de voluntariat mensual i sobre els valors naturals i patrimonials de la Serra de Tramuntana.

S'ha mantingut la tenda de venda de material per part del voluntariat, amb molt bons rendiments.

Col·laboracions

S'ha seguit en la línia de col.laboració amb les entitats amb qui es varen signar convenis en anys anteriors: APAEMA (on assequem i es fa l'empaquetat de les aromàtiques que produïm a la finca) i amb l'Associació de Varietats Locals, però malhauradament enguany degut a la manca de plujes no s'ha pogut fer la sembra per a multiplicar llavors.

Pel que fa a la col·laboració amb l'Associació Balear d'Apicultura, hem sembrat una marjada de pasto apícola a la Trapa per posar a disposició més aliment per a les abelles i altres pol·linitzadors.

Comunicació i educació

La finca és un entorn excepcional per usos formatius relacionats amb la interpretació i gestió del patrimoni natural. La realització de tallers específics és una línia d'acció molt interessant per treballar la formació i consciència ambiental de la ciutadania, i en paral·lel per donar a conèixer la finca, els seus valors, el projecte de custòdia i sumar més persones al projecte.

L'any 2023 es van realitzar dos tallers: el taller d'iniciació a la pedra en sec i un taller d'iniciació a la llatra.

Per la comunicació d'aquests tallers es varen realitzar dos cartells específics, que es varen difondre a través del bolletí i les nostres xarxes socials.

Per altra banda la finca s'utilitza molt per activitats d'educació ambiental. Per una banda amb el programa Palma Educa que financia activitats d'educació ambiental a la Trapa per alumnes de primària de Palma. Des de l'àrea d'educació ambiental del GOB oferim un programa de Descoberta de La Trapa dirigit a centres educatius, concretament a alumnes de 6è d'Educació Primària, ESO i Batxillerat. Realitzem una excursió per conèixer La Trapa i el seu entorn natural. Amb aquesta activitat gaudim d'un dia en un entorn natural i paisatgístic excepcional. Durant la pujada a la finca observarem flora i fauna del pinar i de la garriga, interpretarem el paisatge i aprendrem els comportaments respectuosos a la muntanya. Arribats a la finca descobrim l'interessant història de la finca i la seva riquesa natural i patrimonial. Novament, com tota la feina que fem amb centres educatius, treballem prèviament i posteriorment a la sortida, facilitant material i informació als docents amb una guia didàctica editada per les educadores ambientals del GOB.

Durant el 2023 s'han realitzat 13 activitats d'educació ambiental a la Trapa amb grups d'alumnes d'ESO i FP dels centres d'educació secundària: CEIP Son Quint, IES Joan Alcover, IES Madina Mayurca, IES Josep Sureda i Planes i Cooperativa Jovent.

Finalment el Grup Infantil i Juvenil del GOB, com a grup excursionista i ecologista format per sòcies i socis del GOB d'entre 6 i 16 anys, juntament amb el seu equip d'educadores multidisciplinar, fa la seva acampada anual a la Trapa al mes d'abril, de la qual se'n va fer també difusió a xarxes i una entrada al blog dedicat al Grup:

<https://grupinfantilijjuvenilgob.blogspot.com/2023/05/acampada-la-trapa.html>

Per acampar a la Trapa cal fer una reserva prèvia omplint el formulari que es troba a l'apartat "Acampar" de la web www.latrpa.org, on es facilita a més un petit mapa, els serveis disponibles, les normes a respectar i el procediment d'autorització. Al formulari cal indicar les dades de la persona que realitza la reserva, així com les dates d'arribada i sortida, el número de persones i de tendes, així com el telèfon i mail de contacte.

Les xarxes socials a internet faciliten la difusió de l'experiència i fomenten la incorporació de persones al projecte. Per tal de garantir una bona cobertura comunicativa de totes les activitats que es duen a terme a la Trapa, s'ha fet difusió bàsicament en dues línies, tant per convocar als

voluntaris com del resultat obtingut en cada una d'elles. Aquest esforç comunicatiu s'ha fet a través del butlletí setmanal i de les xarxes socials.

A l'apartat de l'agenda recomanada del butlletí setmanal, es comuniquen amb antelació suficient la data i lloc de trobada de les jornades de voluntariat.

D'altra banda, als perfils corporatius de les xarxes socials s'han comunicat no només les convocatòries de les jornades, sinó també un petit resum del que es va fer a les mateixes. Aquestes entrades sempre han anat acompanyades d'imatges. Si bé en el cas de les convocatòries s'utilitzava un cartell pre-dissenyat amb la informació bàsica, als posts que donen cobertura a la jornada s'aprofita per compartir un recull d'imatges de la mateixa -mostrant als voluntaris fent feina o el resultat final d'aquesta-, així com per agrair la seva implicació i tasca. Totes aquestes publicacions inclouen sempre els hashtags #voluntariat i #laTrapa:

La web www.latrapa.org és un punt de referència amb informació més estàtica però bàsica sobre La Trapa.

Participació i voluntariat

En el marc del projecte de custòdia de la Trapa, es fan jornades mensuals de voluntariat per la implicació dels voluntaris en el projecte de gestió i millora de la Trapa.

Aquestes accions estan coordinades pel treballador de la Trapa i la Comissió de la Trapa que decideixen en funció de les necessitats que van sorgint en la gestió i per la consecució dels objectius anuals marcats, les activitats més adequades.

La Trapa compta amb una comissió formada per voluntaris fidels, la qual ha desenvolupat un nombre ingent de feines de manteniment i millora del patrimoni natural i de les diferents infraestructures i equipaments de la finca i també participa en la organització i coordinació de les jornades de voluntariat

Enguany s'han organitzat les següents jornades de voluntariat:

El 9 de gener van participar 10 adults i 1 jove a la jornada. Es va fer sembra de lavandes i salar la cuina, que vol dir omplir les juntes de les rajoles en una jornada molt agradable

El 6 de febrer van participar 7 infants 5 joves i 23 adults . Es van triar pedres, salar sa cuina de sa capella, es van fer esqueixos de romaní i lavandes, sembra de romaní i lavandes i es va posar la paradeta de la Trapa. Va fer un dia molt assolejat i agradable.

El 3 d'abril van participar 13 adults 5 joves i 3 infants. Es van fer esqueixos d'aromàtiques, preparar s'hort, tragar pedres per fer un marge i es van impermeabilitzar les rajoles de la cuina.

El 23 de maig van participar 5 joves i 7 adults. Es van triar pedres per fer marges i es va canviar el sostre del wc sec.

04 de juny en el marc del Dia Mundial del Medi Ambient van venir 12 adults, dels quals 3 de la Fundació CaixaBank, un grup de voluntaris treballadors de l'entitat, dins del seu programa "Acció Social de CaixaBank" i dins de la seva Associació de Voluntaris de CaixaBank. Una vegada a l'any dins del seu "mes social" realitzen un seguit d'activitats de divulgació del voluntariat i coneixement de les entitats socials amb les que col·laboren. Ens vam posar en contacte amb el grup de Ponent

de Mallorca per fer activitats de voluntariat a la Trapa i van venir a sumarse a les nostres activitats de voluntariat.

10/07/2023 hi van participar 7 joves i 7 adults de l'Associació Es Racó de Ses Idees. Amb ells vam omplir de terra un marge i varem fer esqueixos. Va ser una jornada molt divertida i entretinguda, de la qual també ens vàrem fer ressò a les xarxes socials.

Al setembre es van fer feines de manteniment per preparar-se a l'arribada de les pluges de la tardor: es van arreglar i modificar els drenatges per captar aigua d'escorrentia, es van fer netes les piques de decantació i es van retirar uns tubs i omplir els forats per que no hi entrés aigua.

Octubre, En aquesta jornada es van agafar garroves i plantar flors i hi van participar 6 persones.

5 de novembre. Al novembre es va celebrar una jornada on van assistir 14 participants que ens van ajudar a posar protectors als garrovers i sembrar lavandes

3 de Desembre Al desembre aprofitant la efemèride del Dia Internacional del Voluntariat es va fer una jornada a la Trapa amb la participació de 16 voluntaris. Vam regar garrovers, sembrar civada, pèsols i favó a més d'extreure les males herbes de les aromàtiques i fer feines dins la capella

A més d'aquestes jornades s'han realitzat altres jornades especials, amb grups que ens ho han demanat com ara els ja anomenats del Racó de Ses Idees, de la Fundació Caixabank o altres com ara:

Jornada Decathlon. El dia 22 d'octubre vam participar en les 10a Jornades de Voluntariat Ambiental que es van dur a terme per tota la geografia espanyola, de la mà de diferents entitats de custòdia, amb l'objectiu de conscienciar sobre la protecció de la biodiversitat. Des de la seva primera edició en 2014, centenars de botigues s'han unit a aquestes jornades en les quals participen els clients de les tendes en les activitats de conscienciació, neteja, plantació etc. A la Trapa va venir un grup de 40 persones i vam fer sembra de garroves i neteja forestal. La jornada va ser molt profitosa i agradable.

Durant el 2023 acollirem diferents grups d'Erasmus, un grup de 20 joves a la primavera i un altra grup similar a la tardor en una estada de dos dies.

15 participants 8 i 9 d'abril Vam dur pedres per un marge, es van retirar branques seques de la garriga per evitar incendis, es va dur terra per omplir una paret i es fa netejar la finca en general.

16 participants 7 i 8 de desembre, van quedar a dormir 14 dones i 2 monitors i vam fer nets tots portes i els vidres, neteja general de la finca, omplir les garrafes per regar els garrovers, neteja de garatge llevar herbes a les alzines sembrades, pujar les teules a la letrina. Les nacionalitats eren italianes, franceses, alemanes, búlgara, espanyoles...

També venen grups excursionistes i grups d'escoltes organitzats:

El 2 i 3 d'abril un grup de 8 persones del grup excursionista "Es Xots" van venir i passar dos dies per porgar terra i omplir un dels marges. També es va fer recollida de camamilla i neteja general de la finca

10 i 11/11.- El Grup escoltes Odisea. Van fer feines per a la recuperació d'una de les sitges de la Trapa, es va netejar l'àrea de visitants i altres feines de manteniment.

Finalment i gràcies als contactes d'un dels voluntaris més actius de la Trapa, venen persones particulars o grups de persones per a ajudar a totes les feines de manteniment de la finca, en voluntariat més individuals:

- Del 09 al 16 de març, va venir un voluntari alemany per ajudar amb el transport de pedres per als mareges, la neteja, fer feixos de llenya amb les branques de pí per evitar incendis etc

Del 28 al 31 d'agost van visitar-nos 3 voluntàries alemanyes que van batre i collir totes ses ametlles, neteja i altres.

Del 3 al 29 de setembre un doctor alemany que va ajudar en la realització de la paret d'entrada (pedres, terra, etc.) i la neteja.

Com es pot veure les accions de participació de la societat ja sigui a través d'entitats, individualment, en col·lectiu, en les nostres activitats de voluntariat és constant i cada cop més intensa. Aquesta acollida suposa un esforç de preparació, coordinació, acollida i acompanyament dels voluntaris però significa també grans avanços en la gestió de la finca i està clarament alineada amb els objectius de custòdia.

Manteniment

L'ús públic i els factors ambientals afecten les infraestructures i els elements patrimonials, pel que es requereix una atenció i intervenció permanent per evitar l'empitjorament del seu estat (manteniment de la pista forestal, tractaments a bigues i portes, neteja de l'entorn de les cases, etc).

Conservació de la biodiversitat

La gestió agrària, més enllà d'algunes produccions, és fonamental en l'estratègia de possibles futurs incendis i com a recurs per a l'aliment de la fauna. Així, s'han llaurat les marjades i sembrat amb lleguminoses per tal d'enriquir el sòl. També s'ha realitzat el manteniment dels fruiters.

Altres iniciatives de custòdia

Ja són 58 els refugis de fauna que hem impulsat a Mallorca, i que sumen un total de 1.939 hectàrees. Enguany han declarat el de Can Castell a Petra i el de Son Manyo a Sa Pobla. Hem assessorat també diversos propietaris per tal d'animar-los a sumar-se a aquesta línia de conservació de la biodiversitat. S'ha seguit fent difusió d'aquesta figura de forma periòdica a través dels mitjans de comunicació, per tal d'animar propietaris a la creació de nous refugis.

Amb el suport del voluntariat hem tornat intervenir a un dels grans espais que tenim sota acord de custòdia, la finca d'Es Forcadet, dins el Parc Natural de s'Albufera de Mallorca, per insistir en la reforestació dels marges de la llacuna amb l'objectiu de crear un bosc de ribera. Igualment mantenim el nostre acord i col·laboració amb l'espai de les Salines del Salobrar de Campos.

Seguim participant activament en el funcionament de la ICTIB (Iniciativa de Custòdia del Territori a les Illes Balears), reforçant la nostra relació amb les altres entitats de conservació adherides a la plataforma gràcies als tallers que s'han organitzat.

Aquest any s'ha parlat amb les associacions de veïnats de Son Serra de Marina i de la Urbanització de S'Estanyol (Colònia de Sant Pere) per tal de crear un acord de custòdia marina, a la platja que es troba entre aquests dos indrets. L'acord està per signar encara, però existeix la voluntat de crear-se dins el proper 2024. Almenys entre una de les associacions, el GOB i el Parc Natural de Llevant. El GOB assumirà el paper de assessorament i suport i crearà un protocol de seguiment de l'espai, així com organitzarà una vegada a l'any una acció de millora de l'espai. Per altra banda, el Parc donarà suport logístic, mentre que les associacions locals seran les encarregades de fer-ne el seguiment i les actuacions segons la seva disponibilitat.

4. Funcionament

A. Persones

El GOB impulsa la seva activitat gràcies a un motor integrat per l'equip tècnic, la junta directiva, els membres de comissions i grups de treball i el voluntariat. La feina del voluntariat és cabdal perquè sense totes les persones que dediquen el seu temps a representar-nos, participar en els grups de feina, exercir de guies, educadores, ornitòlegues, pageses, arxivistes, arquitectes, misseres... no podríem fer ni la meitat de la feina que es fa cada any. Moltes gràcies a totes les persones que ens ajuden a fer el GOB!

Enguany hi ha hagut una substitució a l'equip d'educació ambiental, ja que n'Elisenda ha estat mare i na Margalida Adrover està cobrint les seves funcions durant el permís de maternitat. D'altra banda, l'agost na Mar Moll va deixar el lloc de feina de coordinadora.

B. Treball en xarxa i col·laboracions

Una de les parts més importants de la feina des de l'àrea de campanyes de territori, recursos i transició ecosocial és l'articulació del treball en xarxa amb col·lectius, entitats i iniciatives diverses, tant d'aquí com d'altres bandes de l'estat, cada cop amb més potència. En aquest sentit, i en l'àmbit local destacar la implicació i col·laboració del GOB a Plataformes com Reviure Tofla, Plataforma contra l'Ampliació de l'Aeroport, Plataforma contra els megacreuers, amb la Plataforma Son Bonet Pulmó Verd, la Plataforma Pel Tren de Llevant, la Plataforma contra la Variant Nord d'Inca, l'Aliança per l'Emergència Climàtica, la plataforma contra els projectes de restauració de les pedreres d'establiments, ... Hem treballat intensament amb el grup de les entitats que han organitzat la Contracimera Social i hem impulsat fortament la Plataforma Renovables Sí, però Així No!

Per altra banda, som part activa en l'impuls de les iniciatives del Fòrum de la Societat Civil per a la reconstrucció de les Illes <http://forumsocietatcivil.org/>, un espai d'articulació col·lectiva de propostes i alternatives relatives a la transformació ecosocial que es va consolidar i que enguany ha presentat projectes que tenen projecció de futur que ja compta amb uns estatuts propis que li permetin tenir personalitat jurídica pròpia i en el que enguany hem treballat, entre d'altres, un

sistema d'indicadors de transició, en el que formam part del grup de treball sobre alternatives al turisme, i que ha activat un grup de feina específic per a optar a finançaments europeus.

Hem participat també d'unes jornades amb agents socials i entitats i persones d'àmbit estatal coordinat per Yayo Herrero per elaborar propostes de transició ecosocial que poguessin inspirar les propostes polítiques a l'estat espanyol en termes de Transició Ecològica Justa.

I hem participat a la 1a Trobada de lluites a Gelida en defensa del territori als Països Catalans, de la que es va constituir una Comissió d'Estratègia de la que formam part i que es reuneix mensualment de manera telemàtica.

És important també la feina amb les entitats del grup d'infraestructures, la coordinació amb els col·lectius que treballen contra les polítiques de creuers a Catalunya i altres ciutats europees, la feina amb entitats de Catalunya, i la coordinació i col·laboració amb entitats d'àmbits socials amplis i diversos per transversalitzar les lluites socials.

En el marc de la nostra línia de campanya de conservació marina, iniciada en el 2022, participam en l'impuls i dinamització d'una xarxa de treball de les entitats de conservació de la mar, amb les que compartim informacions rellevants, consensuam posicions a defensar a les comissions de seguiment i davant iniciatives legals o de planificació de l'administració, i treballam de forma coordinada i complementària per aconseguir objectius comuns. A més, durant el 2023 s'ha ampliat la xarxa, i de manera paral·lela hem començat a treballar, en un grup amb altres entitats estatals, una estratègia per assolir els objectius d'aconseguir un augment de les àrees marines protegides del Mediterrani espanyol, especialment per augmentar les àrees d'alta protecció. Emmarcat dins l'objectiu d'aconseguir un 30% del mar protegit i un 10% amb alta protecció, per al 2030.

C. Comunicació

Durant el 2023 hem participat en més de 40 xerrades, formacions, taules rodones, entrevistes i conferències organitzades per altres entitats, dins i fora de Mallorca, en les que el GOB hi és convidat a debatre i aportar la visió ecologista, algunes de les que ja hem esmentat a l'apartat E de la memòria.

Hem publicat una mitjana de 2 notes de premsa setmanals, a més de rodes de premsa, accions de denúncia debats propis i formacions destinades a generar debat, coneixement i opinió pública sobre els temes que afecten el futur ecosocial de la nostra illa.

Des de l'àrea de campanyes participam quinzenalment amb un espai fix al programa Bon dia d'Ona Mediterrània, tenim una atenció constant als mitjans de comunicació atenent les seves demandes i propostes (entrevistes, notícies, informació, etc), a banda de la cobertura a partir de les notícies que generam nosaltres com a GOB amb comunicats, rodes de premsa i accions.

Enguany s'ha publicat el volum 37 de l'Anuari Ornitològic de les Balears (Revista científica sobre ornitologia), corresponent a l'any 2022.

Disposam de diversos forums d'informació i discussió sobre temes de natura (<http://www.gobmallorca.com/forum/>).

També se segueix amb el CITAUI, un sistema en línia i obert al públic, el qual permet el recull de cites ornitològiques (<https://citrau.gobmallorca.com/>).

Aquest any s'ha donat un impuls important a l'establiment del programa Ornitho a les Balears i actualment estem en fase de traspàs de la informació necessària per activar el programa local. Si tot va bé durant 2024 podrem fer les proves i presentar aquest programa de recollida d'informació naturalística.

Aprofitant millores pendents en matèria de seguretat, la nostra web (www.gobmallorca.com) ha estat completament redissenyada utilitzant un altre gestor de continguts, i es troba ara en procés d'actualització i incorporació d'alguns detalls pendents. Paral·lelament s'ha realitzat també el manteniment i algunes millores a la web de la Trapa (www.latrapa.org).

Enguany s'ha continuat enviant el bolletí setmanal del GOB, que arriba a més de 7.500 persones i està format per un apartat de notícies -amb els darrers comunicats de denúncies, campanyes o noves propostes-, una agenda -que inclou les properes jornades de voluntariat, sortides ornitològiques, taules rodones o ponències on participam i altres activitats organitzades per plataformes de les quals formam part, i destacats sobre fets importants relatius a l'entitat.

Actualment tenim presència i activitat diària a: [Twitter \(GOBMallorca\)](#) amb 14.919 seguidors -500 més que l'any passat-, [Facebook \(gobmallorca\)](#) amb 24.867 -segueix essent la xarxa amb major comunitat- i [Instagram \(gobmallorca\)](#), que ha incrementat considerablement la seva comunitat, passant dels 7.120 de l'any 2022 als 7.959 seguidors actuals.

A través d'aquests comptes oficials seguim donant difusió de les nostres notes de premsa, anunciam esdeveniments als quals participam, feim seguiment de les activitats, programes i campanyes que portam a terme i ens feim ressò de les aparicions als mitjans de comunicació.

A partir d'elles volem crear una forta xarxa ecologista, estar connectats amb plataformes a les que el GOB té representació i, sobretot, generar una comunitat virtual que es vegi reforçada a través del feedback amb els nostres seguidors.

Part de la comunicació a les xarxes d'enguany ha estat enfocada a celebrar el 50è aniversari del GOB, on s'han anat publicant 13 vídeos curts al llarg de l'any -un per mes i un especial pel Dia Internacional de les Dones-, que pretenen ser un recull de les grans fites ecologistes assolides durant aquest mig segle i una mirada per les diferents àrees d'actuació del GOB -des de l'educació ambiental, la història de la Trapa, la victòria a Sa Dragonera, les campanyes a Mondragó i Es trenc, fins la recent ILP Avui Per Demà o el voluntariat-. També es va fer difusió prèvia, in situ i posteriorment de l'acte central de celebració de l'aniversari al Teatre Principal de Palma, on es varen projectar fotografies enviades pels socis i simpatitzants i un vídeo creat específicament per a l'ocasió.

En aquest sentit, arrel dels 50 anys, cal destacar que molts mitjans de comunicació s'han fet ressò no només de l'acte de celebració, sinó també de la trajectòria de l'entitat, atenant moltes sol·licituds d'entrevistes a diferents mitjans de comunicació que han tingut com a resultat reportatges i especials on es repassa aquest mig segle de lluita.

Així mateix, amb motiu de l'aniversari, s'està realitzant una campanya comunicativa a través de xarxes per estimular als nostres seguidors a fer-se socis i també incentivar els nostres socis que

siguin ambaixadors del GOB portant un amic, premiant als participants amb samarretes del 50 anys i entrant en el sorteig d'una panera.

D'altra banda, hem donat continuïtat a les emissions en directe de forma simultània a través de Facebook i Youtube del cicle Els Dijous del GOB, possibilitant i facilitant l'accés a un major nombre d'usuaris. Aquests continguts queden registrats a una [llista de reproducció pròpia](#) al canal de [Youtube del GOB](#), on també trobareu una [llista específica del 50 aniversari del GOB](#) amb les 13 píndoles de vídeo que repassen les grans fites de l'entitat, així com el vídeo que es va crear per la celebració de l'aniversari al Teatre Principal de Palma.

Seguint amb la línia audiovisual, enguany hem realitzat vuit vídeos de bones pràctiques al mar, englobats dins la campanya de sensibilització "Un mar en xarxa", difosa sota el hashtag #lamarésvida i que es completa amb vuit infografies més sobre les diferents figures de protecció marina que podem trobar a les Illes Balears.

Per quart any consecutiu, continua actiu el blog dedicat al Grup Infantil i Juvenil del GOB (<https://grupinfantiljuvenilgob.blogspot.com/>), un element comunicatiu ja consolidat, per donar difusió i fer un seguiment de les diferents jornades i activitats previstes al programa amb petites ressenyes acompanyades del recull fotogràfic pertinent.

Segueix-nos a Twitter, Facebook i Instagram. I no t'oblidis de rebre el nostre butlletí electrònic de caràcter setmanal!

D. Socis i Donants

Durant el primer trimestre de l'any es va dur a terme una campanya de pujada de quotes i recuperació d'impagats amb el suport d'una empresa especialitzada amb uns resultats extremadament bons.

La campanya tenia 3 objectius:

- Contactar al soci actual per proposar un augment de quota, ja que la quota anual mitjana del GOB estava casi un 50% per davall de la mitjana estatal de les quotes (69€ vs 120€)
- Contactar els socis que per un motiu o un altra van deixar de pagar la quota per conèixer els motius i intentar que continuessin donant suport
- Contactar a persones dels quals teniem els contactes per la campanya de la ILP per que es fessin sòcies

Els resultats van ser els següents:

- SOCIS: 662 socis van augmentar la quota, lo que suposa un 50,77% dels contactes fets,
- ANTICS SOCIS: es van recuperar 77 socis que havien deixat de pagar cuota, un 49,36% dels contactes fets
- FIRMANTS. Es van fer 29 socis nous, un 22,83% dels contactats

La campanya ha tingut com a conseqüència econòmica un augment de 32.300€ anuals en els ingressos per quotes.

Durant el 2023 s'han fet 225 nous socis per la via tradicional d'altres via web o altres.

Hores d'ara està en marxa la campanya de captació de socis **Ara és l'hora!** en la que interpel·lam als nostres seguidors i també als socis actuals per que siguin els nostres ambaixadors. La campanya es va iniciar el 28 de novembre i a data d'avui s'han fet 40 noves altes.

Pel que fa donacions, s'ha notat un increment dels donatius realitzats a la Gedriola de la Trapa, hem obtingut diferents donatius de persones físiques de més de 1000€, així com els suports dels nostres donants empreses regulars que són Endesa i Malla i enguany també la Fundació Global Nature.

La línia d'acció marina del GOB continua rebent el finançament de la Fundació Marilles. S'ha obtingut un ajut d'Estalvi Ètic Caixa Colonya per a l'adquisició de nou equipament informàtic.

En el marc del voluntariat corporatiu es van realitzar una jornada de voluntariat amb empreses amb Decathlon a la Trapa

Per tercer any consecutiu hem deixat en mans dels nostres socis i simpatitzants la proposta de candidatures als Premis Alzina i Ciment, així com l'elecció final dels guanyadors a través d'una votació oberta a tothom disponible al nostre web. Encara no s'han desvelat els premiats d'enguany, ja que es descobrirà a l'acte d'entrega previst per finals de gener.

E. Finançament públic

Cercam el finançament necessari per dur a terme els nostres projectes de transformació social, conservació de la biodiversitat, la Trapa i altres línies de feina del GOB.

Les dues fites destacades d'enguany pel que fa el finançament públic han estat:

- La obtenció d'una subvenció nominativa del Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico, a càrrec dels pressupostos generals de l'Estat en forma de subvenció nominativa directa pel període 2023-2024, subvenció de 200.000€ per a la realització d'actuacions que impulsin la protecció i conservació d'espècies i tipus d'hàbitats
- Contracte amb la Conselleria de Medi Ambient i Territori, pel període 2023-2025 pel Programa de Seguiment de les Aus Comunes i anàlisi de les dades obtingudes per veure l'evolució de les tendències poblacionals anuals.
-

Per altra banda i pel que fa les convocatòries anuals enguany hem presentat les següents

- Subvencions per a entitats juvenils per al programa d'educació ambiental amb infants i joves del Grup Infantil i Juvenil
- Ajut als mitjans de comunicació en llengua catalana a les Illes Balears per a l'any 2023 per la nostra revista de divulgació naturalística Es Busqueret
- Vam presentar totes les activitats relacionades amb la dinamització territorial i social vinculades al 50 aniversari del GOB a la convocatòria per al finançament de projectes d'animació sociocultural del Consell de Mallorca
- Ajut per al pagament de l'assegurança pel personal voluntari, de la Direcció General d'Afers Socials

- El projecte de voluntariat, dinamització, informació als visitants i altres accions que es fan a la Trapa rep finançament de les subvencions del Consorci serra de Tramuntana per entitats que promoguin i fomentin la custòdia del territori a la serra.
- Recuperació agrícola la Trapa S'ha obtingut una ajuda del Consorci Serra de Tramuntana
- Un canvi a les bases de la convocatòria de Subvenció per a activitats d'educació ambiental ha estat molt negatiu per a nosaltres. S'ha limitat el numero de projectes per entitat i la quantitat total atorgada. El fet de compartir NIF amb el GOB Menorca i Eivissa va fer que haguessim d'escollir qui de les tres seccions insulars es presentava, renunciant el GOB Mallorca (per torn) i per tant renunciant al finançament de 4 a 5 projectes anuals amb un import mitjà anual de 12.000€
- Vam presentar proposta materials educatius nous a la convocatòria d'ajuts per al foment de l'ús de la llengua catalana, amb resultat negatiu per manca de crèdit

Pel que fa els serveis, s'han mantingut els projectes educatius Km0 i contacontes amb els ajuntaments de Manacor, Llubí i Palma, i estem en fase de redacció i firma d'un conveni per a les activitats d'educació ambiental amb l'Ajuntament d'Alcúdia .

S'han dut a terme altres contractes per activitats puntuals dels quals s'ha desenvolupat la informació en els diferents apartats de la memòria com ara: seguiment de milana, marcatge de peixatera i servei d'anellament d'aus en migració a la tardor en el Parc Natural de Sa Dragonera.

F. Auditoria

Un any més es va realitzar i superar favorablement l'auditoria dels nostres comptes, que recordam estan a disposició dels socis interessats.

G. Protocol per casos d'assetjament i agressions sexuals

El GOB va començar al 2022 la implantació i actuació necessària per disposar d'un Protocol d'actuació davant casos d'assetjament i agressions sexuals per raó de gènere, que s'aprovarà previsiblement dins l'any 2024.

H. Infraestructura i gestió de la informació

S'ha fet un esforç important en millorar la seguretat i operativitat de l'equipament informàtic i dels procediments de gestió de la informació. Així, s'han redissenyat els fluxes d'informació per tal de millorar la conservació i seguretat de les nostres dades, i s'han substituït ja bona part dels equips (obsolets i que ja eren procedents de donacions) per nous equips portàtils que possibiliten fer teletreball accedint de forma més segura a tots els documents electrònics. També s'ha tornat a superar favorablement l'auditoria de protecció de dades personals.

I. Canvi de local

Enguany ens han informat de la voluntat dels propietaris de vendre el local del GOB i hem estat durant l'any en recerca activa d'un nou local per a la nostra entitat. Ores d'ara tenim una opció molt interessant que esperam es concreti durant el 2024.

J. 50 aniversari del GOB Mallorca

Per celebrar el mig segle de lluita de l'entitat es va començar fent una crida a la participació per que s'impliquessin persones en el disseny i pensament dels actes a través de les xarxes socials del GOB i del bolletí semanal. En primer lloc es va redissenyar el clàssic logo del GOB Mallorca, afegint en groc, entre el voltor i les lletres "GOB", "50 anys". Aquest logo s'ha utilitzar a l'avatar de totes les xarxes socials, així com als cartells i comunicacions realitzades durant tot l'any. Així mateix, també es va dissenyar una samarreta específica amb motiu del 50 aniversari per vendre als nostres socis i simpatitzants.

La festa d'aniversari també es va celebrar amb un acte el dia 11 de juliol al Teatre Principal de Palma, prèviament anunciat a roda de premsa, a les xarxes socials i amb un comunicat. L'acte de celebració, conduït per l'actor Toni Gomila, va comptar amb l'actuació d'Aina Tramullas, Biel Majoral -acompanyat per Delfí Mulet, Biel Torres, Catalina Obrador i Miquel Brunet-, Joan Muntaner -cantant de Xanguito- i el Cor de Dones de la UIB, a més de les ponències del nostre president Amadeu Corbera, l'expresident i fundador Miquel Rayó i la nostra portaveu Margalida Ramis, en un teatre ple a vessar amb 900 persones que s'estimen Mallorca omplint les butaques. Durant la gala, a més, es va projectar el vídeo commemoratiu dels 50 anys, [vídeo que va posar l'accent en recordar què és el GOB](#) i no perdre de vista perquè és tan important seguir fent feina. Una altra de les accions va ser la realització i difusió de 13 càpsules de vídeo (12 per emetre una peça per mes i un específic per celebrar el dia de la dona), que fan un repàs per la trajectòria de l'entitat les àrees de feina i les grans fites assolides durant aquests 50 anys. A continuació el llistat complet dels temes tractats, en veu de protagonistes de primera mà:

Gener: [Educació Ambiental](#)

Febrer: [Ornitologia](#)

Març: [Dia Internacional de la Dona](#)

Març: [La Trapa](#)

Abril: [Sa Dragonera](#)

Maig: [LEN](#)

Juny: [Incineradora de Son Reus](#)

Juliol: [Cabrera](#)

Agost: [Mondragó](#)

Setembre: [Salvem Mallorca](#)

Octubre: [Es Trenc](#)

Novembre: [ILP Avui Per Demà](#)

Desembre: [Voluntariat](#)

També, de cara a finals d'any, s'ha realitzat una campanya de captació vinculada a l'aniversari sota la idea "Esperaràs 50 anys més? Ara és l'hora!".